

💖💖🍭🍭 รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม 🍭🍭💖💖

(1) นางสาวรัตน์	วงศ์ไชยชาญ	รหัส 1003
(2) นางสาวกรรณ	เชิดชน	รหัส 1004
(3) นางสาวราภรณ์	จันทร์ชนะ	รหัส 1012
(4) นางสาวคณิงนุช	วิทเวทย์	รหัส 1013
(5) นางสาวรุ่งทิวา	ไชยชุม	รหัส 1014
(6) นางสาวกวิสรา	เนินปัญญา	รหัส 1015

🐣🐣🐣🐣 บทที่ 2 🐣🐣🐣🐣

พัฒนาการและพัฒนากาทางศิลปะเด็กปฐมวัย

พัฒนาการและการพัฒนากาทางศิลปะเด็กปฐมวัย
พัฒนาการของเด็กปฐมวัยนั้น ประกอบด้วยพัฒนาการ ทางร่างกาย สังคม
อารมณ์ สติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์

ความหมายพัฒนากาทางศิลปะ
พัฒนาการด้านศิลปะของเด็กปฐมวัย ไม่จำกัดเพียงการวาดภาพ ระบายสี ศิลปะของ
เด็กปฐมวัยมีหลายประเภท เช่น พับกระดาษ ปั้นดินน้ำมัน ทำงานฝีมือ พับจากวัสดุ
หลากหลายประเภท การประดิษฐ์จากเศษวัสดุ การวาดรูปต่างๆ หากมองให้ดี งาน
ศิลปะของเด็กเป็นศิลปะที่แสดงออกที่ซื่อ บริสุทธิ์ เรียบง่าย ไร้จิตมามีแต่ความ
สวยงาม เกิดจินตนาการ ตรงของเด็กเอง

🌸🌸🌸🌸🌸 ศิลปะการขีดเขียน 🌸🌸🌸🌸🌸

อนุพันธ์ พฤกษ์พันธุ์ขจี เด็กของเรา กำลังจะระบายสีโลก 2552 ได้แบ่งจังหวะของพัฒนาการทางศิลปะเด็กในช่วงปฐมวัยไว้ 3 ช่วงวัย

1 ช่วงวัย 0-3 ปี การเดินทางของเส้นในช่วงเวลานี้จะเป็นเส้นที่ไม่มีทิศทางคล้ายวาดในฝันเป็นการแสดงถึงพลังแห่งเจตจำนงคน(willing) เส้นที่เด็กวาดจะมีทั้งแนวขึ้น แนวลง แนวขวาง แนวตั้ง วาดแกว่งคล้ายวงกลม บางเส้นคล้ายบ่วง เป็นการวาดตามมุมมองของเด็ก ช่วงนี้ผู้ใหญ่ไม่ควรตัดสิน ใจถามหาความหมายของรูปที่เด็กวาด การวาดรูปจะมาจากความเข้าใจมุมมองของเด็กเท่านั้น

2 ช่วงวัย 3-5 ปี ในช่วงวัยนี้ การลากเส้นของเด็กจะเต็มไปด้วยจินตนาการและแสดงออกถึงความงดงามในหลายสิ่งรอบตัว เด็กบางคนจะเล่าเรื่องราวในรูปภาพของเขาให้กับผู้ใหญ่ฟัง ช่วงนี้เรียกได้ว่า ช่วงวัยแห่งความรู้สึก (Feelind)

ประโยชน์ของการขีดเขียนในวัยเด็กตอนต้น

การขีดเขียนเป็นเรื่องธรรมชาติของเด็กทุกชนชั้น ทุกวัฒนธรรม เป็นจุดเริ่มต้นความคิดทางศิลปะ ความคิดสร้างสรรค์ ที่จะต่อยอดต่อไปในอนาคตและจะมีประโยชน์อย่างมหาศาลแก่เด็ก เช่น

- 1.การขีดเขียนแสดงให้เห็นว่าเด็กมองโลกอย่างไร มีภาพเกี่ยวกับโลก ชีวิต สังคม ครอบครัวที่เขาอยากแสดงให้รู้อย่างไร เพราะเค้าอาจใช้ภาษาพูดไม่ดี จึงใช้ภาษาภาพแทน
- 2.ช่วยเชื่อมโยงทักษะด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทั้งการประสานงานของตา มือ ความคิด ความเข้าใจ การรับรู้
- 3.เป็น “งาน” ที่ทำให้เด็ก (รวมทั้งพ่อแม่) เห็นคุณค่าในตัวของเด็กเอง ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และเป็นกำลังใจให้เด็กฝึกฝนทักษะการขีดเขียนให้ดียิ่งขึ้น

หากจะแยกออกมาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ว่าศิลปะมีประโยชน์อย่างไร สามารถแยกได้เป็นด้านดังต่อไปนี้

ศิลปะกับการพัฒนาทางร่างกาย

กิจกรรมศิลปะช่วยฝึกฝนและสร้างประสบการณ์ในการพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อเล็ก และกล้ามเนื้อใหญ่ เช่น การใช้พู่กันหรือแปรงทาสี การทำงานกับแป้งโด ดินเหนียว หรืองานปั้นต่างๆ มีการเคลื่อนไหวทั้งมือและแขน ด้วยการ ใช้ ข้อมือ เล็บ นิ้วมือ ฝ่ามือ กำปั้น และหลังมือ ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือที่จะนำไปสู่การใช้ดินสอเขียนหนังสือต่อไป

ศิลปะกับการพัฒนาอารมณ์

ศิลปะเป็นประสบการณ์ที่เป็นอารมณ์แห่งความพึงพอใจเด็กส่วนใหญ่แสดงออกถึง ความสุข สนุก และ ความภูมิใจ ในงานศิลปะ ของเขา ในทางกลับกันเป็นผลดีต่อสุขภาพจิตของเขา และเป็นการแสดงออกถึงความ รู้สึก อารมณ์ต่าง ๆ

ศิลปะกับการพัฒนาการทางสังคม

ศิลปะช่วยให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น มีเหตุผล และหล่อหลอมบุคลิกภาพผ่านศิลปะ เรียนรู้การเข้ากับผู้อื่น ในทางบวก กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในห้องเรียน และการทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ ทำให้เด็กเรียนรู้ซึ่งสิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบ รวมไปถึงความอดทน รอคอย จนกว่าจะถึงคิวของตน

ศิลปะกับการพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจ

จากกรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะ กับการคิดการเรียนรู้ และอื่นๆ ในการแสดงออกทางวิชาการศิลปะ สะท้อนให้เห็นว่าเด็กรู้อะไรเกี่ยวกับ โลก พบว่าเด็กที่มีประสบการณ์ตรง กว้างขวางเกี่ยวกับคน สถานที่ และสิ่งของจะพบว่าเด็กนำสิ่งเขาพบมาเรียงลำดับเพื่อเลือกเอามาทำงานศิลปะ เด็กที่ไม่เคยไปสวนสัตว์ หรือไม่เคยมีสัตว์เลี้ยง ก็แทบจะไม่มีสัตว์ร่วมอยู่ในงานศิลปะของเขาเลย

ศิลปะกับการพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์

ศิลปะ เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดสร้างสรรค์ซึ่งมีมาแต่เดิมอยู่แล้ว การแสดงออกทางศิลปะของเด็กมีความไม่แน่นอน บางครั้งเหมือน บางครั้งต่างจากคนอื่น ๆ ศิลปะนั้นเป็นสื่อกลางสำหรับเด็กเล็กๆ ที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง คิดฝันเฟื่องของเขา ทำได้โดยผ่านศิลปะ ศิลปะเป็นกิจกรรมปลายเปิด ซึ่งส่งเสริมให้เด็ก ค้นคว้า ทดลอง มีประสบการณ์ และประดิษฐ์คิดค้น ทักษะทั้งหมดนี้จำเป็นต่อความคิดสร้างสรรค์

ศิลปะกับการพัฒนาสมองมนุษย์

นอกจากนี้ นพ.อุดม เพชรสังหาร ยังกล่าวอีกว่า กิจกรรมศิลปะทำให้เกิดการพัฒนาจินตนาการของมนุษย์ ก่อให้เกิดความอ่อนโยนทางอารมณ์ เกิดสุนทรียภาพความประทับใจแล้ว ยังทำให้อวัยวะส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเกิดการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวประสานกันของมือไม้แขนขาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นสมองส่วนหน้า (CEREBRAL CORTEX) สมองส่วนกลาง (PARIETAL LOBE) สมองน้อย (CEREBELLUM) หรือสมองส่วนที่รับผิดชอบเกี่ยวกับอารมณ์ (AMYGDALA) นี่คือการชัดเจนของกิจกรรมศิลปะที่มีต่อสมองมนุษย์ที่นักวิทยาศาสตร์ด้านสมองได้ทำให้รับรู้ อย่างไรก็ตามการที่เด็กได้สัมผัสกับกิจกรรมศิลปะตั้งแต่แรกๆเป็นการสร้างวงจรพื้นฐานทางศิลปะในสมองของเขาซึ่งมันจะถูกต่อยอดในโอกาสข้างหน้าได้อย่างง่ายดาย

พัฒนาการทางศิลปะ สำหรับเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กได้มีการวิจัย โดยนักศึกษาดังแต่ ค.ศ.1900 โดยการตอบรับขั้นตอนความก้าวหน้าของงานศิลปะของเด็ก ในแต่ละขั้นตอนทำให้สามารถรู้ได้อย่างชัดเจนถึงลักษณะเฉพาะ ซึ่งเห็นได้บ่อยครั้งในงานศิลปะเด็กขั้นตอนเหล่านี้สามารถเชื่อมโยงไปถึงลำดับช่วงอายุ แต่ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในและภายนอกที่เหมาะสมหรือไม่ อันเป็นผลกระทบต่อการพัฒนาการทางศิลปะ เช่น

- ปัจจัยทางสังคม - เศรษฐกิจ มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางศิลปะในช่วงอายุแรกๆ
- ในขั้นตอนต้นๆ ไม่มีข้อแตกต่างทางเพศ
- การวาดภาพของเด็กแสดงถึงพัฒนาการทางศิลปะมากกว่าการระบายสี การวาดภาพด้วยดินสอ สีเทียน ปากกาเส้นใหญ่ ทำให้เด็กสามารถบังคับกล้ามเนื้อได้ดีกว่าการใช้พู่กัน
- มีบางส่วน of ขั้นตอนพัฒนาการทางศิลปะที่เลื่อมล้ำกันในบางครั้ง มีลักษณะงานศิลปะที่เหมือนจริง ที่เด็กทำได้เอง โดยไม่ต้องมีการสอน

ROLAND (2007) ได้สรุปขั้นตอนพัฒนาการทางศิลปะของนักการศึกษาด้านศิลปะหลายท่านไว้ เฉพาะสำหรับ 3 ขั้นตอนแรกที่สามารถสังเกตเห็นได้ในช่วงเด็กปฐมวัยดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นขีดเขียน (SERIBBLING)

เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 2 ขวบหรือมากกว่าในขั้นนี้เป็นการขีดเขียนทำร่องรอยต่างๆ เป็นการแสดงออกโดยไม่ใช้คำพูดอันเป็นพื้นฐานนำไปสู่ขั้นตอนสำหรับศิลปะขั้นต่อไป

ขั้นที่ 2 ขั้นก่อนสัญลักษณ์ (pre - symbolism)

🐡🐡 ขั้นก่อนสัญลักษณ์ในขั้นนี้เด็กเริ่มเข้าโรงเรียนแล้ว ถึงช่วง อายุ 3-5 ขวบ การเขียนปรากฏให้เห็นถึงรูปร่างพร้อมกับการเพิ่มการควบคุมกล้ามเนื้อดีขึ้น เริ่มมีการเขียนรูปร่าง เส้น รูปทรงเรขาคณิต เช่น วงกลม และกากบาท ปรากฏให้เห็นเป็นครั้งแรกตามด้วยรูปสี่เหลี่ยม และสามเหลี่ยม รูปทรงกลมหรือหลายๆเส้นรวมกันเป็นรูปร่างของคน รูปร่างนี้เป็นแบบแผนเป็นร่องรอยทั่วไปในการแสดงถึงรูปร่างคน โดยคำนึงถึง อายุเพศ สัดส่วน การวาดภาพเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับการพัฒนาความรู้สึกดีต่อตนเอง

🦋🦋 วัยเด็กอนุบาลจะมีความเป็นตัวของตัวเอง มีแบบแผนของตนเอง มีการคำนึงถึงรายละเอียดการวางแผน และมีความเป็นจริงมากขึ้น เด็กๆ ก็จะเปลี่ยนจากกระบวนการมาสู่ผลงาน

น้องปุ๊ทะเลิดว่าอาวีนตำรวจ
สำคัญมากที่สุดเพราะไว้จับ
ผู้ร้าย ถ้าไม่มีผู้ร้ายจะเบอะ
มาก เวลาผู้ร้ายมาแก๊งค์นั้นก็
จะไม่มีใครจับ"

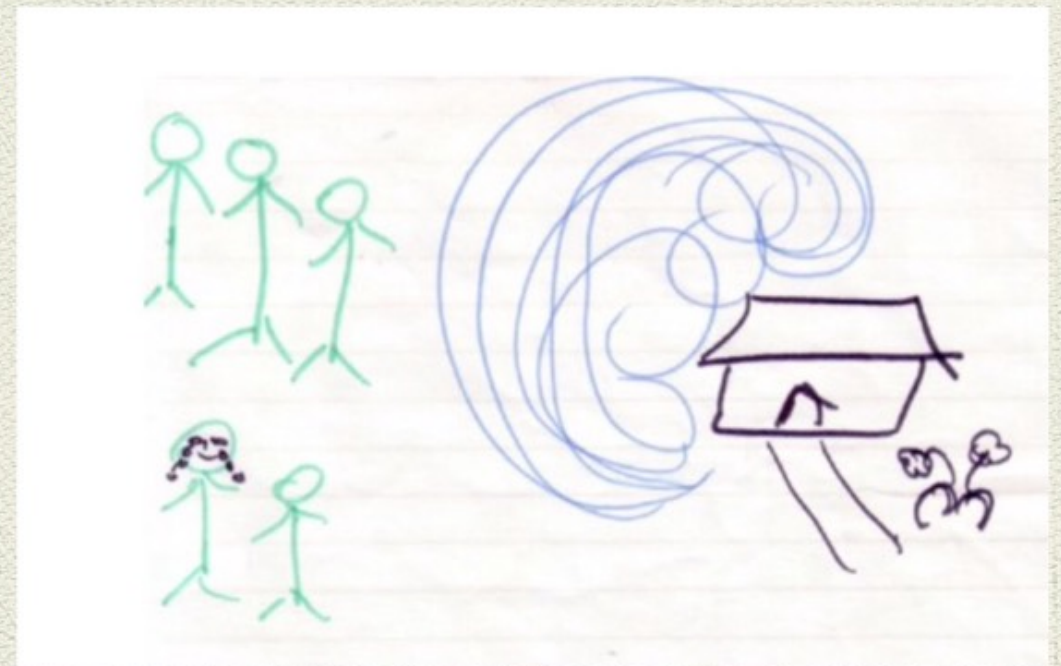
ขั้นที่ 3. ขั้นสัญลักษณ์ (symbolism)

🌸🌸 ช่วงอายุ 6-8 ปี เด็ก โตขึ้นอยู่ในช่วงประมาณประถมปีที่ 1. ถึงปีที่ 3. เด็กมีความรู้พอเพียงถึงสัญลักษณ์ของตณสิ่งของในสิ่งแวดล้อมเกือบทุกอย่าง งานศิลปะของเขาจะคำนึงถึงขนาดตำแหน่ง รูปทรงสี สัดส่วน ความลึก แสงเงาและรายละเอียด ใกล้ความจริง

🌸🌸 พัฒนาการที่สำคัญ คือ การเริ่มมีเส้นพื้นฐานคือ รู้จักแบ่งส่วนที่เป็นท้องฟ้า พื้นดิน และส่วนที่เป็นน้ำ วางวัสดุสิ่งของไว้ในที่ถูกต้องรวมไปถึงการแสดงออกถึงความมีศิลปะ เด็กชัดเจนขึ้นเห็นวิธีการที่เขารับรู้และความรู้สึกเกี่ยวกับโลกรอบตัวเขา

ขั้นตอนพัฒนาการทางศิลปะ

- แบ่งตามอายุชั้น แบ่งตามพัฒนาการทางศิลปะและลักษณะเฉพาะตัว
- ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการเคลื่อนไหว เช่น ไหล่ แขน
- ใช้แขนในการเคลื่อนไหวตามความพอใจโดยไม่ตั้งใจ
- ใช้วิธีเหวี่ยงแขนไปมาบนกระดาษทำให้เกิดร่องรอย
- ขณะทำงานศิลปะตาอาจจะไม่มองที่กระดาษ
- ใช้นิ้วมือทั้งหมดในการหยิบจับ
- ชอบสำรวจสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ

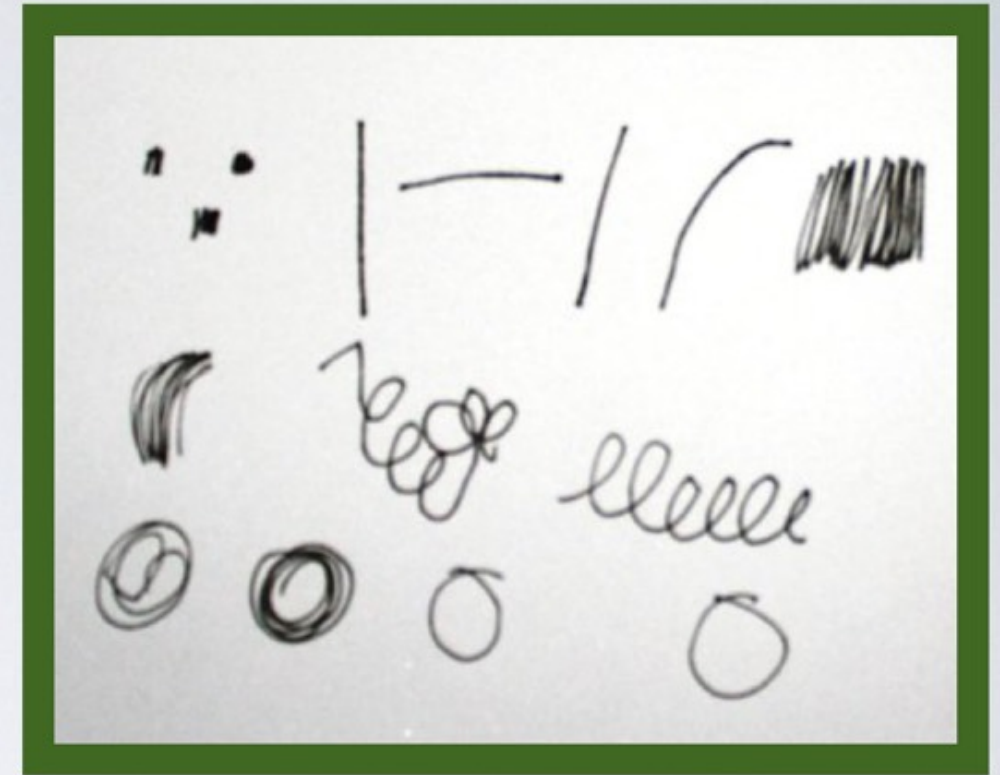
อายุ 2 ถึง 2 1/2 - 3 ปี: การขีดเขียนที่ ควบคุมได้

- มีการควบคุมบังคับกล้ามเนื้อต่าง ๆ ได้ดีขึ้น
- การมองเห็นดีขึ้นและการบังคับการเคลื่อนไหวก็ดีขึ้น
- มองดูกระดาษขณะทำงาน
- ร่องรอยลายเส้นต่าง ๆ มีหลากหลาย ชอบทำซ้ำ ๆ กันเริ่มมีทิศทางและมีระยะเวลา กว้างขึ้น
- มีร่องรอยของเส้นรอบวงที่ยุ่งยากขึ้น ร่องรอยหมุนวนเริ่มปรากฏ ใช้ส่วนเอวเคลื่อนไหวและบังคับได้ดีขึ้น
- นิ้วมือยังไม่แข็งแรง มีการใช้นิ้วมือน้อย ชอบสำรวจสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ฯลฯ

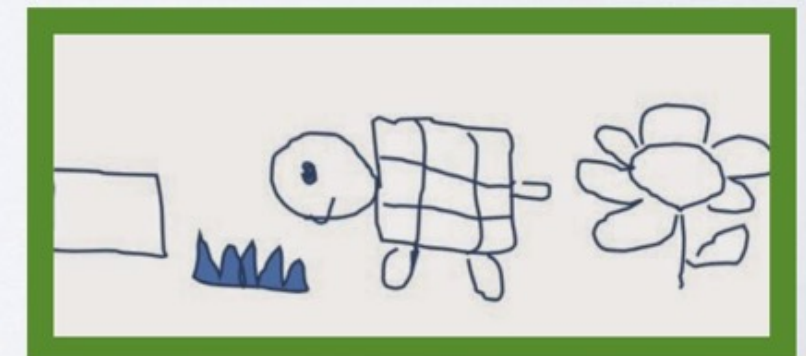
อายุ 3 – 3 1/2 - 4 ปี: บอกชื่อร่องรอย ขีดเขียน

- มีสมาธิเพิ่มขึ้น
- บอกชื่อร่องรอยที่ขีดเขียนได้
- ใช้เวลาเพิ่มขึ้นในการทำร่องรอยต่าง ๆ
- เชื่อมโยงร่องรอยขีดเขียนกับสิ่งแวดล้อม
- มีร่องรอยลายเส้นหลากหลาย
- จงใจและรู้จักใช้ช่องว่าง
- มีความตั้งใจในการทำเครื่องหมายต่าง ๆ
- ถืออุปกรณ์-ด้วยนิ้วมือควบคุมกล้ามเนื้อเล็กได้
- ชื่อของร่องรอยอาจจะเปลี่ยนไปตามกระบวนการ
- เปลี่ยนจากการแสดงออกทางภายในและแนวตั้งมาเป็นการทำเครื่องหมายแทน

อายุ 4 – 7 ปี : การวางแผน

- เริ่มมีแบบแผนขึ้นเป็นการแสดงถึงการมีจุดหมายเฉพาะ
 - การขีดเขียนมีรูปแบบขึ้น
 - มีรูปทรงเรขาคณิต
 - มีการแบ่งช่องว่างระยะถี่ห่าง มีสัดส่วน อาจจะมีการหมุนกระดาษขณะวาดรูป ทำลายหรือยกเลิกวาดบางส่วนของคน สิ่งที่วาดไม่ครบถ้วน ไม่สัมพันธ์กัน
- วาดสิ่งต่าง ๆ ด้านหน้า
- สัญลักษณ์และความคิดเป็นส่วนตัว วาดภาพตามความคิด และความรู้สึกต่อสิ่งของอาจจะวาดเกินความจริง ผิดสัดส่วน และขาดบางส่วน
- เลือกใช้สีไม่ตรงกับความจริง วาดรูปถึงสิ่งสำคัญที่สัมพันธ์กันหรือคนที่มีความหมายต่อเขา เช่น ครอบครัว สัตว์ เลี้ยง หรือเพื่อน
- วาดสิ่งต่าง ๆ ด้านหน้า
- สามารถลอกแบบ สีเหลี่ยม เป็นศิลปะที่แสดงถึงตัวเอง มากกว่าเป็นสื่อประชาสัมพันธ์สาธารณะ ชอบพูดหรือเล่าถึงงานศิลปะของตนเอง

สรุป

พัฒนาการของเด็กปฐมวัย เป็นพัฒนาการที่มีลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน ซึ่งจะมีพัฒนาการแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น การอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม การส่งเสริมพัฒนาการที่ถูกต้อง พร้อมทั้งการสนับสนุนด้านร่างกาย โดยเฉพาะในเรื่องการให้กำลังใจเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ปฐมวัย